



СТАРМЛАДИ

ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Уређује: Стармлади. — Цена је листу: на год. К 8. на 1/2 год. К 4, на 1/4 год. К 2.

Је ли чудо што смо пали?



„Кад коњ има четир поге, па и он поклизне!...“

Л. М.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

† Војводи Ђорђу Скопљанчету.

Када се око Шариног врха,
Опет вију мутни облаци,
Вардаром теку рајине сузе,
А Србији потребни јунаци, —
Зашто те Бог, сада узе?

Зашт' се сад угаси око твоје,
Зашт' престаде сад баш срце бити,
И малакса рука соколова,
Кад бојак треба с душмани бити —
Бранити од пустолова!?

Милош.

Аеропланом по Европи.

— Јапан је закључио 600 милиона круна за оружаше. — Сигурно се и Јапан оружа за „мир“!

Кажу да француско-руски савез није поремећен. — Е, онда ће бити да је поремећено у глави — бечких дипломата.

● Исто тако кажу да између Енглеске и Француске влада највећи споразум. — Богме нека пазе, да се из тог споразума не породи опет спор-разум!

∴ Господар краљ црногорски је оболео. Ударила му крв на нос. Вала његовим поданицима је крв већ на врх носа изашла... па чак и на очи наишла!

Из републике духова.

Баш сам се натумарао по централној Африци, по централној Америци, по централној Азији и већ ми је досадило вући оловку по мапи и скакати час ту, час тамо и прескакати час ово, час оно море. Зашао сам већ био и у Сибирију и да се не сетих да се тамо негде близу куга раскомотила па рајта као по својој дедовини, пошао бих и даље и сумњам да бих се зауставио у Јапану, јер на мојој мапи има још света и иза Јапана. Овако лепо оставим оловку, погледам још једаред у централну Азију, па онда склопим мапу и одем у хотел Централ. Тамо затечем старе столове и нов дим, где се таласа изнад најразноврснијих монополских производа. Молбом својом да и мени дозволе знанци да делам, бацам и мешам карте задржао сам за час запослене руке, но брзо сам се за то покајао, јер место да сам себе трујем неваљалом кафом, морао сам платити тај отров и њима тројици. Нисам запалио ни цигарете ни цигаре, јер ми нико није понудио, и кад сам се уверио да с те стране никако неће поћи ствари на боље, устанем са свога места и најучтивije изађем напоље и пођем кући.

Униђем у своју собу, скинем са асталчића ону крпу, што моја газдарица зове столњаком и за који увек иште некаку одштету, јер сам

се ја оштетио и превалио мастило по њему, — скинем ту крпу и наместим се да се разговарам с духовима.

Сад ћу баш да узнемирим грофа Апоњи-ја, помислим онако иза себе. Дознао сам да је отишао у Америку и решим се брзо као да ћу на комисију, да позovem и приморам тога грофовскога духа, да ми дође на разговор.

Удесим асталчић и окуе — покуе — ево га из Америке.

— Шта ме дирате? Ви не знате, колико сам се напатио путујући сад у зиму по мору. Још се нисам с Рузвелтом ни састао, а ви ме већ потезете у ову моју милу престоницу, где слатки Куен влада.

Шта хоћете?

— Прво: не узрујавајте се, а друго: хоћу да ми приповедате какви је облик владавине у царству духова.

— Какви облик? По мишљењу Рузвелтовом, Фалиеровом, најсавршенији: република. Право гласа имамо сви, а избор председника вршимо тајно.

— А ко поставља министре?

— Молим, моје тело у Америци хтело би да једе, а не може да се креће без душе.

— Ништа за то. Моје се тело креће с душом и могло би да једе, ал нема шта. Одговарајте Ви само.

— Министре? Па свагдања парламентарна већина.

— Има ли и тамо опозиција?

— Има.

— Па шта ради?

— Гледа да дође на владу, па да се побрине за своје људе.

— Које је званични језик међу духовима.

— Кад продрем са својим законом биће мађарски.

— О, гле! А држите ли и Ви тамо клупеке вечере.

— Ево сад баш прође дух Вашег чика Стеве, питајте њега.

— Јок. С ваканти људима не говорим. Нек он само иде у Батајницу.

— Држимо дакако, ал се само духовна јела износе.

— А то су?

— Чланци Пестер Лојда, Наје Фраје Пресе и Паприка Јанчи.

— Сад можете ићи. Сервус! — О душе доктора Александра Ивићевог, молим за један интервју.

— Ја не знам шта се на сабору збива, молим мајте ме се.

— Ајд види под скут, камо си и пошао. — Душе, барона Рауха! Како си? Је си ли задовољан?

— Нисам!

— Зашто?

— Ето мој насљедник бан Томашић не ради

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ништ' боље него ја, па ја сам морао да умрем а он још живи бела света!

— Ху, па то и међу вама има незадовољника. Лаку ноћ, нећу да вас задржавам, можда имате посла у подруму или код свиња... Лаку ноћ! — Душе грофа Ерентала оди-дер овамо.

— Шта желите?

— Какви нов докуменат.

— Жалим. Све је исцрпљено. На пролеће!

— Како се осећате?

— И овде врло добро. Тамо одобравају сав рад и сав прорачун — ради одржања мира и равнотеже, а овде радо примају сви они, који су као и ја, а таквих је, уверавам Вас, приличан број.

— Каквим ће курсом сад поћи Ваша политика.

— Документарно-фрагментарним.

— По старом?

— А чему увек нова форма, кад се у ствари ништа не мање.

— Можете сад ићи на хоф бал — (мал ми се не омаче Балкан!)

Лаку ноћ! На пролеће ћу вас звати опет...

Максим Слатки.

Пут краља Петра...

(Налик на басну „Пас и месец!“)

Кад краљ Петар из Србије

Већ стигне у Рим,

Још и онда „неке“ вашке

Лајаће за њим!

Нова болест: млитавост у коленима.

Неки пои у Бачкој замолио је Кујена, да му удели 120 круна, да може да се лечи. На име он пати од поклецивања. — Богме требала би надлежна власт тог попа да што пре излечи. Иначе може се човеку десити — да напослетку пузи... А такав тек није за српску цркву.

Никад краја...

Никад краја са парницом

„велепздајника“;

Сад су оиет оптужили

Хинковића Хинка.

Томашић би да настави

Где је бан Раух стао,

Наставиће а да шта ће, —

Где је бан Раух — пао!

Јао!

Српско трговачко удружење.

(Трагикомичан успех првог ерпеког финансијера са комитрагичним свршетком једне ерпеке установе.)

— Даклем, пали!?

— Једни су пали, а једни још нису.

Јаком иду Мара и сватови.

— Ја све држим да то не може бити!

— Ето, они пробали на може...

— Ама је се сећам, да сам ја још лане читао у новинама славопоје управи. Да је друштво напредовало и да је на самим бонбонама зарадило 20.000 круна, а сад читам Лазину фини биланцију и каже није зарадило 20.000, него је изгубило 172.000 круна.

— Ех, знаш, они извештаји пређашњи, ти су бонбонама заслађивани, не би ли нови акционари лакше прогутали горке пилуле: „деонице срп. тргов. удружења“, које је Милошев тако сладио кроз „Трговачке Новине“ и „Браник“.

— Ама шта ви мени солите памет, кад ја знам да је он лане још казивао, да није било неког Пере Христића — да би акционари секли зацело купоне.

— Напротив. Удружење је одсекло кесу управним члановима, због оно мало чести... која им до душе по квалитету њихове памети не припада. Та за бога таки финансијер, као што је Лаза Милошев!

— Какав финансијер! С парама Геде Дунђерског, пок. патријарха Бранковића и народних фондова, умела би и моја стрина знати управљати... Сад се видило његово знање... Од 200 хиљада круна капитала дао 120.000 готовог новца Миши гвожђару, а 30 хиљада Јовичином у Загребу, и по 10 хиљада двојици овдашњим трговцима.

— Е, па ваљда су људи требали да плаћају дугове...

— Да, да, а дугове „Срп. тргов. удружења“ нека плаћају управни чланови. И право је да за то „мало чести“ — нешто плате.

— Само то никако не могу да разумем, како су они могли шећер, каву и петролеум давати на вересију Јовичином. Кад се то у целом свету за готов новац продаје...

— Дозволите Ви, да то наш финансијер ваљда боље зна.

— И онда не могу да разумем ту дрскост финансијерову, да поред свег дефицита од 172.000 круна, он као да је то његова дедовина, наређује да се плаћа за уређивање „Тргов. Новина“ проф. Милану Петровићу 150 круна, г. Тиквомиру 100 круна, г. Дери 100 круна, г. Живојновићу и драмписцу по 6 потура од реда — које месечно опет до 100 круна изнаша.

— Ама дозволите, да је за трговце као парче хлеба било потребно да у 50 чланака прочита о Живојновићу, шта је он све у животу урадио. Да се сачува за потомство, док је још Живојновић овако у снази — за пљављење!

— Шта ће те сиромаш је човек. Има свега

кућу за 30 хиљада круна! Замолио је Милошевог!

— Па г. Дера. Пише оригиналне чланке под а. — а заборавља навести одакле је... Њега је био „управник“ Бајић отпустио.

— Ех, није имао право. Човек има неколико хиљада пензије и свега око 100.000 хиљада круна уштеђених — а нема никога. Што рекли ни кучета ни мачета. Он је онда кад су га отпустили написао једну кукњаву Милошевом, попрептио да ће вратити акцију „слатке“ фабрике — и Милошев је наредио, да музе и даље „дебелу“ краву „Трговачко удружење“.

— Па онда шта се трговце тиче „Васерманова крвна болест“? То мож' бити за какав стручан лист чланак... а не за трговце. Ено им „Браник“.

— Знате, нигде не би плаћали 6 потура од реда... само у „Тргов. Новинама“. А друго потребно је и трговцима „Здравље“.

— Ако је потребно, а они су могли до њега доћи за 4 круне годишње. Кад могу „Браник“, „Србобран“, „Застава“, као дневни листови да из њега прештампавају, зашто не би могле и „Тргов. Новине“?

— Не може... не може... Због 6 по реду... Хоће и Лаза Милошев неком да учини... А др. Лаза је сиромаш човек. Свега има једну кућу за 100.000 круна.

— А друго у немачкој „миниатурној библиотеци“ су могли за 10 потура наћи о свакој болести популаран опис... „О шарлаху“, „богињама“.

— Е, да богме, да се оптерети превађањем ваљда г. уредник за 150 круна.

— Јанко Перић има 220 круна, па осим уводног чланка не само да уређује, него и пише дневно ресто банк у „Бранику“ — а г. уредник четир пута у недељи сређује рукописе за 150 круна.

— Знате, свој своме. Имајте на уму то велико начело.

— И онда шта се Србе трговце тиче тејатор. Од куд г. Тиквомир да путује у Беч на рачун „Српског трговачког удружења“ — да проучава бечку комедију. И да из Беча телеграфично иште новаца, који му се по налогу г. Милошевом шаље... Нађите ми једне мађарске трговачке новине које о комедији пишу, па ћу дати себи главу с рамени да ми се скине...

— Та оно тако је. Било је и без Тиквомира и Мргудових комедија — доста комедије у „Трговачком удружњу“.

— Елем 7000 круна су они годишње дефицита стварали на „Тргов. Новинама“... А сироте раденице су за 40 потура терали да раде.

— А пошто их сад уређује Ивковићу, бивши уредник „Тргов. Новина“?

— За 70 круна месечно. Па цео лист сам напише...

— Ама само не разумем, како г. Милошев није раније мало боље у књиговођство завирио..?

— Завирио би он, да се у књиговођству разуме.

— Како се не би разумео? Зар није на рачун „Срп. Тргов. удружења“ написао „Катихизис из књиговођства“.

— Та он је написао и штампали су га. Само нису имали петље да га пусте у јавност... а већ зашто, то ће „Стармлади“ у скорим казати...

— Ех, лако ће Милошев платити. Њему ће „Централни Кредитни Завод“ одобрити какве екстра ренумерације и исплатити одмах за десет година у напред, ама одакле ће сиромаш Бранчић, трговац из Падеја платити? Хоће ли за љубав Милошеве лепе браде — у просијаке?

— Живио наш пинансијер!

Апцуг критика!

Чешагија.

Васић — Форгач — Ерентал.

Професор Масарик
написао брошуру:
И опет је „неко“
добило по туру.

§

Навициналној пружи.

— Зашто стојимо, г. калаузе?

— На сто корачаја лежи један пијан човек на шинама!

— Ама терајте само! Док ми стигнемо довде и тако ће се истрезнити.

Управнику мезимчета.

Живео наш уметник
Чика Пера,
На многаја к'о управник
теро кера.

Ако дуго још управља
мезимче!

Једног дана биће од њег
назимче.

Homme masque
(који је напустио даске)

Новосадски аутомобили.

— Опет су прегазили три детета!

— Оа?

— Па мотору ништа не фали!

— Хвала Богу! — А деца!

— Море лако је за децу, него тешко за аутомобил кад се поквари... тај је скуп!

„Ђаволов“ главни уредник.

Од началства дотер'о је
Да је данас бојжи слепац,
Са поганом*) сад се храни
Наш перверзан стихоклепац.

§ 76.

*) Изметинама својим у „Ђаволу“.

Крави се...

Ма, лако ћу без капута
догурати до вељаче,
Ал како ћу без кошуље
опростит се од бељаче?

Васа Ђема, с. р., књижевник
и брат Мите Крадића.

Узане сукње.

— Јеси ли видела, кума Като, госпођа докторка носи мидер на ногама.

„Борсем Јанго“.

Није модерно.

Просјакinja: О, слатка, лепа милостива,
смрзнућу се, немам на себи ни кошуље, ни доње сукње...

Госпођа: Ни на мени нема, добра жено.
А сад и није мода!

Пут црногорског господар краља.

Господар краљ Никола
Путоваће руском цару;
Кад се врати, руски цар ће
Чешати се фест за пару.

За народ ће да заиште,
Мало жита, злата жута;
Све ће онда ко и до сад
Помрчина да прогута!

Црногорска кнута

У Плавшићевој апотеци.

— Молим за три крајцаре једног ђавола.
— Од куд у нас ђаво?
— Немојте се правити луди, кад добро знам,
да ваш послужитељ Данило сваке суботе доноси
из Србије по 800 ђавола. „Ђаво“ с. р.

Краљ Пешар и хрватски Соколи.

Соколима забранили
Да поздраве краља Петра;
Неки држе, да је све то
Због бечкога, јаког ветра! §

Добра домаћица.

Жена: Дед' да видим, колико имаш дугмади?

Муж: Кад хоћу да се закопчам, ја немам ни једно дугме! К. К.

ДОБАР ЧВОР.

Господин (из околине Новог Сада, полази на пут у Нови Сад а везује на марами чвор): Тако, да не заборавим посетити „Аполо“ биоскоп,

???

— **Јесам ли послао претплату „Стармладом“?**

— **Нисам!**

— **Па?**

„Стармлади“.

Опера Жарка Савића.

Veni, vidi, vici! — Дођох, видех и победих! — може слободно рећи Жарко Савић, па ма Грчић и не био директором срп. нар. позоришта.

Оно мора се признати да се Грчић потрудио као један да Савићеву трупу прикаже као неку српску „шмиру“ ставивши је „испод нивоа“ и под козијим ногама као „оперу“. Али срп. публика је те козије ноге гледала за магаређије копите — и оперу Жарка Савића свако вече посећивала. Јест чак је и главни уредник „Браника“ утерао у лаж свога к. критичара — са доласком сваког вечера са својом породицом у оперу. Он је из ложе као мало дете плескао лепој игри Савићеве трупе. (А већ како се осећао кад се давао бечки „Чарвалцера“ — можете и сами знати ако читате „Браник“.)

Савићева дружина, према нашим приликама — (а уз све неприлике г. Грчића) — може се рећи да је у Новом Саду сјајно успела, приредивши око 18 оперетских и оперних вечери. Она располаже доста добрим снагама. У Београду је г. Савић имао још јачу трупу, али због „нешто“ није могло даље да буде ништа. Без субвенције се опера нигда на свету не може да одржи... па ако сви знаци не варају неће се моћи одржати ни Савићева трупа. Код Жарка је канда наступило оно: „Борило се па се уморило!“ Он ће своју трупу пустити као оно низ воду па Бог јој, а душа јој... и покушаће код нашег срп. нар. позоришта, где су материјална сретства јача, уз моралну потпомоћ оностраног Српства и помоћ срп. музичара — да створи српску оперу и оперету, поред неговања драме. Хоће ли он моћи од нашег размаженог мезимчета створити добро и послужно дете, идемо да видимо.

У друштву Савићевом се од женских истичу: Гђа Савић-Цијукова. Она располаже добро школованим и већ извежбаним пријатним сопран гласом и лепом природном игром. Уз све то је лепа појава, што наши рекли: гренадир жена!

Она је с таким шиком приказала грофицу Луксенбургову, „Долар принцезу“ — да би са тим својим партијама могла задовољити и у највећем позоришту где су оперете одомаћене. Слатка је на позорници субрета гђа Шилханова. Њен милозвучан глас и лепа игра су чешће пута награђивани бурним аплаузима и изазвањем „на ново!“ Лепо певају и гђца Покорни, гђа Илићка и гђа Станојевићка. Последње две су и одличне глумице. Гђа Олга Илићка истина није имала велики репертоар у Савићевој оперској дружини,

(јер је нова) али је она и с малим улогама уме-ла доказати да је рутинирана, добра глумица. Па Станојевићка је већ богато заступљена у репертоару са „комичним бабама“. И довољно је било да се појави, па да својом и најмањом гестикацијом у публике изазове смеј. Разуме се да је она своје улоге са великим разумевањем и вештином одиграла, давајући свакој својој улози особити тип. Све остале гђе су марљиво допринашале да игра увек добро примљена буде. Од г. г. се истичу г. Бинички као бонвивански глумац и школовани певач. Својом игром подсећа много на Добриновића. И ако не располаже бог зна каквим јаким гласом — певање му ипак публику увек освојава и раздрагава... тако да је он био љубимац новосадеке публике... А као „љубавник“ са пријатном спољашношћу, то се још лакше постизава допадање...

После Биничког се у љубавним улогама истиче г. Криж. Његов глас је јачи од Биничког али му је игра укрупњенија... — Сваку улогу коју је приказао наишла је на велико допадање. Ванредно подесан баритон за оперете има г. Динуловић. Код њега сваку реч у певању можете разумети, а уз то је одличан глумац за струку коју он игра.

Нарочито се истиче у драстичним улогама г. Пера Јовановић. Он је управо својом игром зачинак у сваком комаду. Његова игра много допринаша да често бесмислени сиче оперетних комада — не пропада. Без њега се и надају поједини комади замислити. Бар у Савићевој трупи не би му се могло лако наћи замене.

После њега напоменути ми је Тихог. Он располаже јаким, чистим, звонким баритоном, који је може се рећи најумилнији у свој Савићевој трупи међу мушким. Добар и јак тенор има г. Србуљ. Он је до душе још почетник, али почетник који показује лепог дара у глуми и певању. Исто тако и Цвијановић располаже добрим гласом. Добри су и стари рутинирани глумци г. Стефановић и Ђермановић. А гђа Стефановић је сваку своју и омању партију лепо извела. Орчестар дивно врши своју дужност под капелником г. Бенишеком.

Елем сума сумарум — Савићева трупа је новосађане не само Србе, него чак и иноверце потпуно задовољила и ми можемо бити задовољни а држимо да ни Савић неће имати узрока да буде незадовољан.

Листак.

МОЈЕ СЕЛО.

— Идила —

Баш су чудни људи ти варошани! Док су у вароши они уздишу за сеоском тишином, а кад дођу у село, они већ други дан почну зевати, трећи дан омрзовоље и набрецају се, а четврти дан се већ почисте у варош без обзира. А не-

мају право! Село има прекрасних чари и сваковрсног уживања и разонођења, да богме за оног, који зна то уживати и ценити; па што је најглавније у овом оскудном времену: све је то врло јефтино.

Варошани нпр. већ на две недеље напред нададу вику, како ће овај или онај вештак на вијолини или клавиру доћи да свира, или какав славан глумац да игра, или певачица да пева, па пишу по новинама, лепе плакате, и шта ти ту све нема; а кад тај дан дође, они се за своје скупе паре скрцају у какву тесну салу, по неколико сати се даве у зноју и пари, да забораве и на вештаке. Кад оду ти прослављени вештаци, варошани се још две недеље свађају око њих, често се и дуелирају, а вештаци стрцају банке у џеп, па — збогом дико, спомени ме!

Савим друкчије је код нас.

Ми никад не знамо, кад ће и с које стране доћи какав верглаш или Циганин с медведом, ал' чим заштити глас те божанствене свирке с крај села, наша дична омладина истрчи, и тако рећи у тријумфу прати вештака кроз цело село! А како је све то јефтино! Све 2—3 куће се сложе, па вештаку комад хлеба или парче печене бундеве! Код великог бирта дочекају га старешине; он им свира, а они га залажу руснама (ово је најомиљенији деликатес код нас) и поје ракијом, докле се не сподоби под сто, а омладина прихвати вергл и дотле окреће, док не промукне и док не отерају татароша на салаш, попу у виноград, а учитеља на бостан. Па и медвед као да зна, па чисто заплеће кад игра — кери се, што наши кажу — мило му пред толиком и тако благодарном публиком играти! Сутра већ нико ништа и не спомине.

Још је веће одушевљење, кад нас какви комедијашни посете. Онда је управо цело село у неком свечаном узбуђењу. Предигра почне већ после подне, кад комедијашни пођу с добом кроз село, да свечано објаве свој долазак. Наравно: омладина их прати и с највећим нестрпљењем чека вече. Биров, сви поглавари, ешгути, чендири и кишбирови имају „фрај“ улазак, а собом увуку и жену и дечицу; сви остали плаћају „сексер“, али се обично за тај један десетак угурају по троје и четворо, а кад представа почне, нагрну и они други са сокака, који немају новаца, и тако лепо 2—3 форинта ужива цело село, и све се то тако смеје, да многима попуцају кајшеви на чакширама, а бировљевица је једаред толико штучала од смеја, да је морала попити три дечи вруће слатке ракије.

Дабогме, да то варошани не поњају, јер немају оно што ми имамо: добре живце, добар стомак, велико стрпљење и много хумора.

Варошани макар зашто падају у несвест, — знак, да им живци не ваљају. Код нас се ретко пада у несвест, и то само од ракије и батине. Варошани у том случају употребљавају колинску воду, а ми бео лукац у сирћету и пустимо крв. (Ово је код нас универзалан лек.) Има код

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

нас баба, које су по тридесет пута пуштале крв, па још нису бледе! У вароши, кад се когод разболи, вуку му докторе и трују га биљем из апотеке, па кад болесник умре, родбина се све бречка. Сасвим друкчије је код нас. Кад се когод разболи, носимо га врачарама и бајалицама, па кад ове кажу, да му је крај, дозовемо доктора, да нас не би казнили општинари, и наравно: рецепт бацимо, па гледамо шта ћемо продати или где ћемо узамити, да се нађе за даћу, домаћица већ кречи по кући, да је чисто кад дођу гости, да испрате мртваца (ако умре), собу добро угрејемо, па се скупимо по нас 15—20 око болесника, те чим видимо, да почне превртати очи, ми му уклопимо свећу у руку, а жене почну запевати. Кад га сахранимо, дођемо на даћу, а после даће сваки на свој посао. И нико — не падне у несвест, осим — наравно — оних, који су дебље повукли на даћи!

Има још један врло распрострањен и чест лек, који се употребљава у тешким болестима: од јектике, стомака, врућицине, окобоље, костобоље, ране и других, а то је: лечење црном водом. То се употребљава у крајњем случају, што кажу: да буде или-или; ил' на „ову“ ил' „ону“. И то лечење може више пута да издрже сеоски живци! А ево како се лечи: болесника стрпају у једну велику кацу, у коју метну жеравице и сасну ципобер, па на то посаде болесника на малу столицу, па кацу покрију поњавом. То раде пуних десет дана, а за све то време болесника хране само са несланом погачом т. ј. печеним тестом од житна брашна и воде, а за пиће добије дневно 1—1½ боцу неке црне воде из апотеке. Један увек стоји код каце, па прислушкује како болесник кија, кашље и етење, а чим престане, стражар подигне појаву, да види, да се није случајно „притајао“. Кад јадника извуку из каце, а на њему виси кожа, као да је туђу навукао, тако му је комотна: очи избечио и тако се преличио, да га ни најближа родбина не би шале познала, да не зна, да је он! Па да видите чуда: скоро сви умру! А баш се савесно лече!!

Ја рекох, да ми имамо добар стомак. И то је истина. То зна и најмање дете у селу и поноси се тиме. Кад су неки варошани дошли с породицама у село, деца им бледа, увијена, мршава, жалосна, а обучена као анђелчићи. Уз њих и један малишан сељак, бос, гологлав, у дугачкој кошуљуци. Хвале се варошка деца. Један вели: ја имам нове ципеле, други: ја имам нове хаљине, трећи: ја имам сабљу и добош — па тако редом, док ће један запитати сељачића: а шта имаш ти? — Ја имам бибу — одговори малиша, па лупну ручицом по трбуху! А збиља је то била „биба“, да би се и најбогатији манастир могао поносити њоме!

А напослетку: није ни чудо, што имамо добре стомаке, јер живимо уредно т. ј. по календару. Једемо, кад је чему време: у месојеђе поједемо сво месо и шунке и попијемо вино т. ј. ако га имамо, на чисти понедељник очистимо

зубе, па до Ускреса постимо. О Ускресу, ко има, закоље јагње, прасе или коју живину, а ко нема, купи мало меса или ако и за то нема, купи цигерице и цогање, па кува паприкаш и пиктије. После Ускреса до Духова, док се копају кукурузи, једемо печене бундеве, а о жетви киселе краставце с квасцем и врежу. Кад копамо кукурузе, онда парадаје, а кад беремо, онда помало овчја меса добијемо за кукуруз, и онда печене и пурене кукурузе, а дотле приспе и живина за клање, па онда њу — продамо у варош!

А каквог ти гада варошани, па још господа, не поједу! Један мој парохијанин, сироче без оца, но у добром капиталу, падне у кревет од јектике, па му општина нађе добар кост код једне Швабице. Једаред дође његов стриц к мени: „Господине, молим Вас, кажите том Никином тотору, да даје новце Штевиној матери, да му она кува, јер ће га та швапска поган сахранити. Све му кува карабу и нико јело, боже ме прости све нико лише... гриота рећи! Па му пржи нике младе пилиће, све батачић, с опроштењем, к'о овај мој прет, па колачиће у сос, него нека да његовој матери, да му кува сарме са шунком и гибанице с лудајом, да мало добије снаге!“ Сирома Лала, он није поштовао спанаћ ни кохове. Имао је и право. Али чим је мати почела Ники кувати сарме, одма је — умро!

Још нешто. Ми нетребамо никакве пилуле за „чишћење“ као варошани. Код нас кад кога заболи стомак, задигне стан од кошуље, па легне потрбушке на хладну земљу, па се тако „почисти“ као златан. Ако и то не помогне, купи чашу пива, изручи унутра четврт киле соли, па то попије. Више пута није све ни иснио, а већ се почне „чистити“.

Кажем ја, ми смо за то здрави, што једемо ваљана јела: кад радимо у пољу, онда: ваљушака с чорбом и па суво, пасуља, кромпира, парадајса, купус слатка и кисела, краставаца, вреже, вишања и тургуња; недељом и свецем то исто, само боље запражено, кадгод и с месом и гибанице у кисело и слатко, са лудајом и сиром; а кад правимо част, онда паприкаш, печење, супе с месом и сосом од парадајса, па добро опанрен и горе исечен црни лук, па онда сарма надевена с месом, пиринцом, бибером, ванилијом, а покривена обареним месом, кобасицама, крупним сувим грођем и ситним жутим шећером, за тим разне гибанице и слаткиши. Ако је пост, а велики светац н. пр. св. Никола, онда: пребран бели пасуљ посут са крупним и ситним шареним „проминцлама“, а преливен најфинијим олајем од белих лудаја; у вече још насечемо по који кисео краставац у њега и по коју главицу црна лука. Све то после заливамо бећарушом т. ј. оном познатом фином рџијом (банатски специјалитет), што је наши Чивути без ватре пеку, а кошта 26 крајцара литра „на мало“, а на „фртаљ“ 20 новчића. Од „чупшајша“ једемо само зелени пасуљ, а за „мезе“ сланине, кисела млека и млада лука, црна и бе-

ла (Швабе га зову: „рациш-вапили“), а кад дођу гости, и сира. На Благовести рибе. Па кажите ми: Зар то није добар стомак? Та и колера бега од нас, па иде у варош, да потражи оне шврће, што једу пужеве, питоме зечеве, смрчке и печурке, пресну шунку и непечено месо!

А шта да вам кажем о сеоском стрпљењу? Варошанин је нестрпљив, пргав, цандрљив, а сељанин миран, трпљив, хладнокрван. Јесте ли видели сељака, кад по неколико сахата чека пред судницом, да га прозову? Чучне гдегод у буџак, запали лулу, пуши и пљуцка, док не дође други и трећи поред њега, те почну разговор и јадање, шта је који награбусио. Ако путује железницом или лађом, па ова полази у подне, онда ће он изаћи још у 8, 9 сахата и мирно чекати полазак. Као практичан човек, сељак и ту тражи да уштеди. Један мој земљак био у К. у гостима, а случајно се и ја нашао ту, па смо заједно пошли кући. Кад смо дошли у В. а он и жена се сиђу. „А шта је сад? Па ово је В., куда ћете?“ упитах. „Та знате господине, ми ћемо овде чекати до довече (било је подне, кад смо дошли), па је онда јестиније за четири хатоша.“ Хватали су зону и мирно су ту чекали пуна по дана; за то су време појели за десет крајцара „слане“, он је попустио за две крајцаре мађарке, а она појела за грошић беле алве, а 26 новчића су уштедели, па кад су ујутру из С. пешке кући стигли, купили су лепо литру ракије, па су попили! Па зар није било вредно чекати по дана и пешачити два сахата?!

Да вам још, драги читаоци, опишем наше карташке клубове, где зими играмо: фиљкова, колопа, дурака, зврца и других ванредно интересантних и занимљивих игара, па би идила била потпуна, али не би било у овом листу доста места, па зато морам то оставити за други пут, ако донде и мене не стрпају у кацу на цинобер, а онда за цело, да ће ова идила остати недовршена.

„С. Д.“

Дишкрећанин.

У Новом Саду у дворници хотела Речеја (Мајера) гостоваће чувена јапанска трагеткиња

ХАНАКО

са сопственим ансамблом са царског дворског позоришта у Токију.

Приказаће се:

ОТАКЕ

драма у једном чину од Лој Фуа

„Стармлади“ излази 1 и 16-ог сваког месеца. Рукуписи се шаљу на уредништво. Преплата се шаље на администрацију „Стармладог“ у Нови Сад (Ujvidék), Ватковајева улица број 16.

Власник и издавалац: М. Крстоношић. (Поједини број 30 пот.) Одговорни уредник: Петар Крстоношић.

Штампарија Учитељског Д. Д. „Натошевић“ Нови Сад.

за тим

ГЕЈШУ

или у гостини за теј.

Почетак у 8 сати у вече.

Улазнице се могу добити у књижари Св. Ф. Огњановића.

Дан представе објавиће се доцније.

Ову велику јапанску глумицу имали смо прилике да гледамо у Будимнешти и њеној уметности се дивимо. Она је играла у Паризу, Лондону, Берлину, Бечу — и свуда су очарани игром мале јапанкиње. Бечки лист „Цајт“, „Најје Фраје Пресе“, „Лајнцигер Илустрирте Цајтунг“, „Берлинер Локаландајгер“ и њихови капацигети у критици, сви признају да је мадама Ханак велика глумица. Сравнију је са Саром Бернхардовой. Њена уметност се нарочито истиче у сцени кад се на огледалу оправља и кад умире. Човек се управо мора дивити кад је гледа како се огледајући у огледалу у сто нијанса иказује радост, женску сујету, кокетност и т. д. а тако исто у умирању, сваког тренутка видимо јој на лицу, трзању у телу, промену коју близа смрт изазива — док на послетку у рошцу који човеку дамар у костима потреса — умире. — Нека је нашем свету ово уметничко вече најтоплије препоручено.

„Аполо“ позориште у Новом Саду.

Миллионарска опорука.

Слава. Мали вајар.

само 2 дана, 15-ог и 16-ог фебруара.

ПОГРЕБНО ПОДУЗЕЊЕ

и етовариште надгробних споменика

ЦАЈЕ МАРКОВИЋА у Н. САДУ

у средини дунавске улице, телефон број 168.



Филијала: погребно подuzeње „Конкордија“ пређе Буре Стојковића, Ђурчињска улица број 15.

Држи вагда огроман избор сваковрсних каменних надгробних споменика. Натписе изрезује најсавршеније, а позлата дупла и дуготрајна. Велики избор мртв. сандука, венаца, покрова и целокупне опреме за погребне. Цене строго солидне а послуга најтачнија.